

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

15 березня 2024 року

м. Хмельницький

№72/02-рк/к

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення), за результатами розгляду заяви ТОВ «ВІНСІПІНЕТ» (ідентифікаційний номер - ██████████) б/н (вх. № 72-01/50-АМ від 11.12.2023),

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Відділенням розглянуто заяву товариства з обмеженою відповідальністю «ВІНСІПІНЕТ» (вул. ██████████) (далі – ТОВ «ВІНСІПІНЕТ», Заявник) щодо неправомірних дій АТ «Вінницяобленерго» по укладанню додаткової угоди до договору в редакції, що не враховує вимоги діючого законодавства. У результаті, встановлена плата за послугу з доступу до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики на 2023 рік є необґрунтованою.
- (2) На адресу АТ «Вінницяобленерго» було надіслано вимогу про надання інформації від 14.12.2023 № 72-02/1324е.
- (3) Листом від 03.01.2024 № 08.14-50 АТ «Вінницяобленерго» надало відповідну інформацію.
- (4) За результатами проведеного дослідження Відділенням виявлено обставини, які свідчать про наявність в діях акціонерного товариства «Вінницяобленерго» (ідентифікаційний код юридичної особи – ██████████) ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» – зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з доступу до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики в територіальних межах м. Вінниця, Вінницького району (с. Зарванці, с. Агрономічне, с. Бохоники, с. Барські дачі, с. Вінницькі Хутори, смт. Вороновиця, с. Комарів, с. Степанівка, с. Побережне, с. Кордишівка, с. Глинянець, с. Головеньки, с. Дубовець, с. Байраківка, с. Боблів, с. Язвенки, с. Чаульське) Вінницької області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності АТ «Вінницяобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із

законодавством) у вигляді дій, що могли призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (5) Акціонерне товариство «Вінницяобленерго» (далі – АТ «Вінницяобленерго») є юридичною особою, має самостійний баланс і розрахунковий рахунок.
- (6) Місцезнаходження підприємства: вул. [REDACTED].
- (7) За даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань основним видом економічної діяльності АТ «Вінницяобленерго» є розподілення електричної енергії (код за КВЕД [REDACTED]).
- (8) АТ «Вінницяобленерго» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (9) Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини, зокрема суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією. Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (10) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини АТ «Вінницяобленерго» із споживачами на території міста Вінниця та Вінницької області.

3. ВИЗНАЧЕННЯ РИНКУ ТА СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ

- (11) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (надалі - Методика), з врахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

3.1. Визначення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку

- (12) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (13) Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є АТ «Вінницяобленерго».

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів щодо яких визначалось монопольне (домінуюче) становище

- (14) Відповідно до пункту 4.1 Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і мають для продавців (постачальників, виробників) покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (15) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (16) Пунктом 23 частини першої статті 2 Закону України «Про електронні комунікації» визначено, що доступ - надання права та можливості доступу до електронних комунікаційних мереж, інфраструктури, засобів та/або послуг іншим постачальникам електронних комунікаційних мереж та/або послуг з метою надання ними електронних комунікаційних мереж та/або послуг, у тому числі для мовлення.
- (17) Відповідно до пунктів 25-28 частини першої статті 2 Закону України «Про електронні комунікації»:
- електронна комунікація (телекомунікація, електрозв'язок) - передавання та/або приймання інформації незалежно від її типу або виду у вигляді електромагнітних сигналів за допомогою технічних засобів електронних комунікацій;
  - електронна комунікаційна послуга - послуга, що полягає в прийманні та/або передачі інформації через електронні комунікаційні мережі, крім послуг з редакційним контролем змісту інформації, що передається за допомогою електронних комунікаційних мереж і послуг;
  - електронна комунікаційна мережа - комплекс технічних засобів електронних комунікацій та споруд, призначених для надання електронних комунікаційних послуг.
- (18) Інфраструктура електронних комунікаційних мереж це технічні засоби та/або споруди електронних комунікаційних мереж (елементи інфраструктури електронних комунікаційних мереж). Кабельна каналізація електронних комунікаційних мереж - обладнання та споруди, призначені для прокладання, монтажу та експлуатаційного обслуговування кабелів електронних комунікаційних мереж, що включають, зокрема, трубопроводи (канали кабельної каналізації), закладні та оглядові пристрої в колодязях, кабельних шафах, шахтах, колекторах, мостах, естакадах, тунелях, будівлях, а також приміщення для вводу кабелів і розміщення лінійного обладнання (стаття 2 Закону України «Про електронні комунікації»).
- (19) Споруди електронних комунікацій - будівлі, контейнери, вежі, щогли, опори, антенно-фідерні пристрої, лінії зовнішнього електропостачання, кабельна каналізація електронних комунікаційних мереж, інші станційні та лінійно-кабельні споруди, будинкові розподільні мережі, що використовуються для організації електронних комунікаційних мереж.
- (20) Доступ до елементів інфраструктури об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики, кабельної каналізації електрозв'язку, будинкової розподільної мережі здійснюється оператором або провайдером телекомунікацій відповідно до Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж».
- (21) Постачальники електронних комунікаційних мереж та/або послуг мають право на установлення технічних засобів електронних комунікацій у приміщеннях, що належать їм на належних правових підставах, з дозволу власника приміщення та розміщення на елементах інфраструктури об'єктів будівництва, транспорту та електроенергетики технічних засобів електронних комунікацій на договірних засадах у порядку, встановленому законодавством (пункт 8 частини першої статті 19 Закону України «Про електронні комунікації»).
- (22) Вибір того або іншого способу прокладання електронних комунікаційних мереж визначається проектом в залежності від місцевих умов, з урахуванням наявних планів розвитку населених пунктів та інженерної інфраструктури. Під час вибору траси кабельної лінії комунікацій враховується наявність існуючих комунікацій: газопроводів, водоводів, нафтопроводів, теплопроводів, кабелів зв'язку,

високовольтних кабелів, ліній електропередач, ліній контактної мережі залізниць чи міського електротранспорту.

- (23) При цьому, обираються найоптимальніші умови прокладання кабелю, які забезпечать: оптимальну протяжність траси; виконання найменшого обсягу робіт із будівництва; можливість ефективного застосування під час будівництва машин, механізмів і кабелеукладачів; зручності та легкості подальшої експлуатації, обслуговування та ремонту побудованої кабельної лінії та лінійно-кабельних споруд; найменшої кількості перетинань з автомобільними дорогами та залізничними коліями, із підземними та водними перешкодами; мінімальні витрати для обладнання захисту кабелів від ударів блискавки, корозії та всіх видів зовнішніх електромагнітних впливів; безпеку експлуатації лінійних споруд і надійної їх роботи; збереження екологічного стану навколишнього середовища; надійність і довгострокову експлуатацію лінійно-кабельних споруд та обладнання; можливість зростання обсягів передавання інформації з мінімальними витратами на нове будівництво; високу якість послуг наданого зв'язку.
- (24) Вибір варіанту прокладання кабелю телекомунікаційної мережі (підземного чи повітряного) залежить від природних, передусім, ґрунтових умов проходження траси волоконно-оптичної лінії зв'язку.
- (25) Разом з тим, електронні телекомунікаційні мережі, що підвішуються, мають експлуатаційні переваги:
- порівняно швидке будівництво;
  - відсутність труднощів при пошуку пошкодженої ділянки ТМ;
  - невисока вірогідність пошкоджень кабелів (менше одного пошкодження на рік на 1000 км, що на порядок більше надійності підземних ТМ).
- (26) Телекомунікаційні мережі рекомендується підвішувати на опорах повітряних ліній на місцевості з великою кількістю перетинів та на ділянках зі складним рельєфом (наявність ярів, байраків тощо), а також міській місцевості, де будівництво підземних телекомунікаційних мереж неможливе або економічно недоцільне.
- (27) Отже, телекомунікаційна мережа може включати в себе сегменти (частини), що побудовані різними способами прокладання кабелю. При цьому основними критеріями вибору оператором (провайдером) того чи іншого способу прокладання кабелю є наявність технічної та організаційної можливості на певній території використання вже існуючої інфраструктури чи будівництва нових комунікацій та найоптимальніші умови прокладання кабелю.
- (28) При цьому, у разі будівництва власних опор для підвішування проводів у межах міста здебільшого необхідно виконувати паралельно до опор АТ «Вінницяобленерго», що у переважній своїй частині суттєво ускладнене або взагалі неможливе внаслідок відсутності вільного місця для будівництва, обумовленого габаритними відстанями.
- (29) Отримання споживачами електронних комунікаційних послуг передбачає обов'язкову наявність електричної енергії для забезпечення живлення кінцевого обладнання. За таких умов, можна стверджувати, що значна частина споживачів АТ «Вінницяобленерго», є споживачами телекомунікаційних послуг, що надаються операторами (провайдерами) телекомунікаційних мереж.
- (30) Таким чином, послуги з доступу до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики (далі – Послуги з доступу) є товаром, щодо якого визначалося монопольне (домінуюче) становище АТ «Вінницяобленерго».
- (31) Споживачами Послуг з доступу є, зокрема, юридичні особи (суб'єкти господарювання) - оператори (провайдери) телекомунікацій, що здійснюють діяльність у сфері електронних комунікацій та надають послуги абонентам (фізичним та/або юридичним особам) з використанням електронної комунікаційної мережі.

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (32) Відповідно до пунктів 5.1 - 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (33) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- (а) подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
  - (б) подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
  - (в) наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
  - (г) відсутність суттєвої різниці в цінах;
  - (д) взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (34) Товарними межами ринку визначено послуги, пов'язані з використанням опор повітряних ліній електропередач 0,4-10 кВ місцевих (локальних) електромереж для улаштування (сумісного підвішування) електронних комунікаційних мереж.
- (35) Внаслідок технологічних особливостей надання Послуги з доступу, вона за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей, умов використання товару не має еквівалентних товарів-замінників.
- (36) Отже, товарними межами ринку є надання Послуг з доступу.

3.4. Визначення географічних меж ринку

- (37) Відповідно до виданої ліцензії місцем провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії АТ «Вінницяобленерго» є територія Вінницької області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності АТ «Вінницяобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством).
- (38) Відповідно до пункту 6.1 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (послуг) є неможливим або недоцільним. При цьому слід звернути увагу на те, що при остаточному визначенні територіальних (географічних) меж ринку визначальною є менша здатність до переміщення або попиту, або пропозиції.
- (39) Відділенням встановлено, що за межами території, на якій розташовано телекомунікаційну мережу, отримання споживачами послуг, пов'язаних з використанням опор повітряних ліній електропередач 0,4-10 кВ місцевих (локальних) електромереж для улаштування (сумісного підвішування) телекомунікаційних мереж, недоцільно, оскільки на досліджуваному ринку існують значні обмеження переміщення попиту.
- (40) Територіальні межі ринку Послуг з доступу визначені договорами, укладеними зі споживачами, та фактично обмежуються і співпадають з межами розташування повітряних ліній електропередач 0,4-10 кВ, опори яких надаються для улаштування (сумісного підвішування) телекомунікаційних мереж.
- (41) Оператори телекомунікаційних мереж укладають з АТ «Вінницяобленерго» окремі договори, в яких, зокрема, визначається територія, на якій їм надається право використовувати місця на опорах повітряних ліній для сумісного підвішування (отримувати Послугу з доступу).
- (42) ТОВ «ВІНСІТІНЕТ» здійснює діяльність з надання телекомунікаційних послуг з 01.01.2015.

- (43) Територіальними межами надання електронних комунікаційних послуг ТОВ «ВІНСІПІНЕТ» у 2022-2023 роках є наступні населені пункти Вінницької області: м. Вінниця, Вінницький район: с. Зарванці, с. Агрономічне, с. Бохоники, с. Барські дачі, с. Вінницькі Хутори, смт. Вороновиця, с. Комарів, с. Степанівка, с. Побережне, с. Кордишівка, с. Глинянець, с. Головеньки, с. Дубовець, с. Байраківка, с. Боблів, с. Язвенки, с. Чаульське.
- (44) Для провадження своєї діяльності у ТОВ «ВІНСІПІНЕТ» є необхідність у розміщенні технічних засобів телекомунікацій на опорах повітряних ліній електропередач 0,4-10 кВ, що є власністю АТ «Вінницяобленерго».
- (45) Отже, територіальними (географічними) межами ринку Послуг з доступу визначено територія м. Вінниця, Вінницький район: с. Зарванці, с. Агрономічне, с. Бохоники, с. Барські дачі, с. Вінницькі Хутори, смт. Вороновиця, с. Комарів, с. Степанівка, с. Побережне, с. Кордишівка, с. Глинянець, с. Головеньки, с. Дубовець, с. Байраківка, с. Боблів, с. Язвенки, с. Чаульське Вінницької області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності АТ «Вінницяобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) (далі – Територіальні межі).

3.5. Проміжок часу, стосовно якого визначалося становище суб'єкта господарювання на ринку – часові межі ринку

- (46) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (47) Основним документом, що врегульовує взаємовідносини операторів телекомунікаційних мереж з АТ «Вінницяобленерго» при використанні майна останнього, для сумісного підвищення телекомунікаційних мереж, є договір, укладений операторами (провайдерами) телекомунікацій з АТ «Вінницяобленерго» про використання опор повітряних ліній електропередач.
- (48) 01.01.2019 між АТ «Вінницяобленерго» та ТОВ «ВІНСІПІНЕТ» укладено договір № [REDACTED] з доступу до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики (далі - Договір), відповідно до пункту 1 якого ТОВ «ВІНСІПІНЕТ» замовляє та оплачує, а АТ «Вінницяобленерго» надає право доступу до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення технічних засобів телекомунікацій відповідно до погодженої власником проектної документації на доступ, розробленої згідно з технічними умовами з доступу.
- (49) Щороку АТ «Вінницяобленерго» уклало із Заявником додаткову угоду до Договору, у якій визначало нову вартість Послуг з доступу.
- (50) Часовими межами ринку визначено 2022-2023 роки.

3.6. Визначення бар'єрів вступу (виходу) на ринок та потенційних конкурентів

- (51) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища бар'єри вступу на ринок - це обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- (52) Відповідно до статті 112 Земельного кодексу України уздовж ліній зв'язку, електропередачі, земель транспорту, навколо промислових об'єктів для забезпечення нормальних умов їх експлуатації, запобігання ушкодження, а також зменшення їх негативного впливу на людей та довкілля, суміжні землі та інші природні об'єкти, створюються охоронні зони. При цьому правовий режим земель охоронних зон ліній електропередачі визначається Законом України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів» та

- Правилами охорони електричних мереж, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.1997 № 209 (далі - Правила охорони електромереж).
- (53) Статтею 22 Закону України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів» встановлено, що охоронні зони уздовж повітряних ліній електропередачі встановлюються у вигляді земельної ділянки і повітряного простору, обмежених вертикальними площинами, що віддалені по обидва боки ліній від крайніх проводів за умови невідхиленого їх положення на певній відстані залежно від напруги ліній електропередачі.
- (54) Розміри охоронних та санітарно-захисних зон об'єктів енергетики залежно від їх конструкції та напруги встановлюються Кабінетом Міністрів України. Межі охоронних та санітарно-захисних зон об'єктів енергетики зазначаються в містобудівній документації, документації із землеустрою та кадастрових планах.
- (55) Розмір охоронних та санітарно-захисних зон уздовж повітряних ліній електропередачі визначається паралельними прямими по обидва боки ліній від крайніх проводів на відстані від 2,0 до 40,0 метра залежно від напруги (стаття 24 Закону України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів»).
- (56) При цьому згідно зі статтею 32 Закону України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів» у межах санітарно-захисних зон електричних мереж забороняється розміщати споруди іншого призначення на меншій відстані від елементів електричних мереж, ніж встановлена нормами.
- (57) Відповідно до вимог Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» створення та розвиток інженерно-транспортної інфраструктури, в тому числі нове будівництво або реконструкція існуючих інженерних, транспортних споруд і комунікацій може здійснюватися лише у відповідності до вимог містобудівної документації, в тому числі генеральних планів населених пунктів, планів зонування територій і детальних планів території, затверджених відповідними сільськими, селищними, міськими радами чи районними державними адміністраціями, якими на стадії планування (проекування) населених пунктів розрахунковим способом, залежно від кількості населення, інтенсивності руху транспорту і пішоходів, складу елементів, які розміщуються в межах поперечного профілю (проїзні частини, технічні смуги для прокладання підземних комунікацій, тротуари, зелені насадження, охоронні зони тощо), з урахуванням санітарно-гігієнічних вимог та інших нормативних документів, визначається ширина вулиць і доріг, що унеможливує будівництво додаткових (паралельних) опор телекомунікаційних мереж до вже існуючих ліній електропередач.
- (58) Таким чином, для вступу нових суб'єктів господарювання на ринок Послуг з доступу існують фактори економічного та організаційного характеру, пов'язані з технологічними особливостями їх надання, необхідними для присутності суб'єкта господарювання на зазначеному ринку, а саме неможливість будівництва нової мережі опор у межах території, де розташовані місцеві (локальні) електромережі, що перебувають у власності (чи користуванні) АТ «Вінницяобленерго».
- (59) В ході дослідження Відділенням встановлено, що телекомунікаційна мережа в межах м. Вінниця може бути побудована з використанням конструктивних елементів мереж різних суб'єктів господарювання. Так, ряд суб'єктів господарювання є одночасно споживачем Послуг з доступу, що надаються АТ «Вінницяобленерго», та послуг, пов'язаних з використанням опор контактної мережі тролейбуса (трамвая), що надаються КП «Вінницька транспортна компанія» (далі – КП «Вінницька ТК») та МКУП «Міськвітло» Вінницької міської ради (далі - МКУП «Міськвітло») з використанням опор зовнішнього освітлення, ПАТ «Укртелеком» з використанням опор для підвішування телекомунікаційних мереж телефонного та Інтернет зв'язку.
- (60) Проте, КП «Вінницька ТК» та МКУП «Міськвітло» Вінницької міської ради повідомили, що діяльність на ринку Послуг з доступу є для них другорядною, тому

не вчиняють жодних прямих або дотичних дій, направлених на змагання з метою здобуття прихильності споживачів, економічно не конкурують у даній галузі з АТ «Вінницяобленерго». Межі території надання ними послуг – м. Вінниця.

- (61) Отже, зазначені суб'єкти господарювання не надають Послуги з доступу в територіальних межах с. Зарванці, с. Агрономічне, с. Бохоники, с. Барські дачі, с. Вінницькі Хутори, смт. Вороновиця, с. Комарів, с. Степанівка, с. Побережне, с. Кордишівка, с. Глинянець, с. Головеньки, с. Дубовець, с. Байраківка, с. Боблів, с. Язвенки, с. Чаульське Вінницької області.
- (62) Листом від 03.01.2024 № 08.14-50 АТ «Вінницяобленерго» повідомило про відсутність доказів того, що протягом 2022-2023 зазнавало значної конкуренції на ринку Послуг з доступу та вказало, що бар'єром вступу на ринок є значні розміри капітальних витрат.
- (63) Відповідно до частини 1 статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента; не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання.

3.7. Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (64) Відповідно до пункту 9.3 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища наявність хоча б одного бар'єру вступу на ринок, що не може бути подоланий суб'єктом господарювання протягом 1-2 років унаслідок неможливості компенсації за цей час витрат, необхідних для вступу на ринок, розглядається як ознака того, що суб'єкт господарювання не є потенційним конкурентом.
- (65) За таких умов, кожний із суб'єктів господарювання, що надавав Послуги з доступу протягом досліджуваного періоду, надавав їх у різних територіальних (географічних) межах, а відтак, не може вважатися конкурентом один одному та фактично кожний із них є суб'єктом господарювання, що має ознаки суб'єкта господарювання, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку у межах території, на якій розташовані його мережі (інфраструктура тощо), що використовуються ним для надання Послуг з доступу.
- (66) Таким чином за результатами дослідження встановлено, що АТ «Вінницяобленерго» не зазнавало конкуренції з боку інших суб'єктів господарювання, оскільки змагання між суб'єктами господарювання передбачає вчинення ними певних дій, що є відповідно реагуванням на дії інших учасників ринку з метою здобуття переваг. Такі дії можуть, зокрема, виступати у формах цінового та нецінового змагання.
- (67) Згідно з дослідженням ринку, проведеним Відділенням відповідно до Методики визначення монопольного становища, встановлено, що у період 2022-2023 роки АТ «Вінницяобленерго» в межах Вінницької області мало ознаки такого, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуг з доступу, в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у власності (чи користуванні) АТ «Вінницяобленерго», згідно з Переліком місцевих (локальних) електричних мереж, які визначають межі території провадження діяльності з розподілу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами АТ «Вінницяобленерго» та використовуються ним для надання Послуг з доступу.

4. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (68) Відповідно до Закону України «Про електронні комунікації» доступ до фізичної інфраструктури електронних комунікацій (об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики, кабельної каналізації електрозв'язку, будинкової розподільної

мережі) здійснюється оператором або провайдером телекомунікацій відповідно до Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» (набрання чинності з 04.06.2017).

- (69) Доступ має надаватися на справедливих та обґрунтованих умовах, у тому числі щодо плати за доступ (частина перша статті 27 Закону України «Про електронні комунікації»).
- (70) Статтею 16 Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» визначено, що доступ до інфраструктури об'єкта доступу здійснюється на підставі договору з доступу між власником інфраструктури об'єкта доступу та замовником, що укладається відповідно до законодавства з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.
- (71) Пунктом 4 частини 6 статті 16 Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж» визначено, що однією з істотних умов договору з доступу є розмір плати за доступ, визначений згідно з відповідною методикою визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу.
- (72) Статтею 17 Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж» визначено особливості визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу, зокрема: періодична плата за доступ може встановлюватись виключно за наявності додаткових витрат власника інфраструктури об'єкта доступу на утримання елементів інфраструктури об'єкта доступу, пов'язаних з наданим доступом; розмір плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу встановлюється договором з доступу згідно з методикою визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу, затвердженою відповідно до цього Закону.
- (73) Методика визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики затверджена Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 10.12.2018 № 622, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 р. за № 1/32972 (далі – Методика), набрала чинності з 29.01.2019.
- (74) Відповідно до частини 8 статті 17 Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж» визначено, що розмір плати за доступ має бути сталим і не може змінюватися протягом одного року з дня укладення договору з доступу.
- (75) Наказом Міністерства енергетики від 18.08.2021 № 190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28.10.2021 за № 1391/37013 внесено зміни до Методики, а саме розділ V доповнено новим пунктом такого змісту: «3. При переукладанні або продовженні дії договору з доступу, у разі використання одних і тих самих елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики іншими замовниками, власник (володілець) інфраструктури об'єктів електроенергетики зобов'язаний здійснити перерозподіл розміру періодичної плати за доступ до елементів інфраструктури об'єктів електроенергетики пропорційно кількості замовників, у межах норми, встановленої Законом України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж». Дана норма почала діяти з 12.11.2021.
- (76) Відповідно до наказу Міністерства енергетики України від 13.10.2022 № 357, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.11.2022 за № 1463/38799 на території Вінницької області діє наступна норма: на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та 90 днів після його припинення або скасування розмір періодичної плати за доступ до елементів інфраструктури об'єктів

електроенергетики з використанням несучої спроможності будівель, споруд і однієї опори становить 10 гривень на місяць (пункт 14 розділ IV Методики).

- (77) Пунктом 47 Правил надання доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2018 № 853 розмір плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики визначається договором з доступу згідно з Методикою.

5. ОЦІНКА ДІЙ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (78) Заявник звернувся до Відділення із заявою на дії АТ «Вінницяобленерго» щодо неправомірних дій АТ «Вінницяобленерго» по встановленню плати за Послугу з доступу без урахування вимог законодавства, зокрема, пункту 3 розділу V Методики.
- (79) Між АТ «Вінницяобленерго» та Заявником (ТОВ «ВІНСІТІНЕТ») укладено договір від 01.01.2019 № [REDACTED] з доступу до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики (далі - Договір), відповідно до пункту 1 якого Заявник замовляє та оплачує, а АТ «Вінницяобленерго» надає право доступу до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики для розміщення технічних засобів телекомунікацій відповідно до погодженої власником проектної документації на доступ, розробленої згідно з технічними умовами з доступу.
- (80) Згідно із пунктом 3 Договору, розрахунок розміру щомісячної плати є невід'ємною частиною Договору та оформлюється додатком № 1 до договору.
- (81) Відповідно до пункту 5 Договору плата за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики здійснюється протягом строку дії Договору або до дати фактичного демонтажу елементів інфраструктури телекомунікаційних мереж, розміщених на об'єктах електроенергетики, зазначених у додатку до Договору.
- (82) Пунктом 10 Договору передбачено, що розмір щомісячної плати за Послугу з доступу не може змінюватися протягом одного року з дня укладення Договору.
- (83) Строк дії Договору подовжувався щороку на календарний рік шляхом укладання додаткової угоди.
- (84) 30.12.2022 АТ «Вінницяобленерго» направило на адресу ТОВ «ВІНСІТІНЕТ» листа № 97.44-21086 щодо підписання додаткової угоди № [REDACTED] до діючого Договору від 01.01.2019 № [REDACTED] на надання Послуг з доступу у 2023 році.
- (85) Запропонований АТ «Вінницяобленерго» варіант додаткової угоди до Договору враховував норму наказу Міністерства енергетики України від 13.10.2022 № 357 щодо встановлення вартості використання однієї опори у розмірі 10 грн/місяць, проте не містив норми щодо перерозподілу розміру періодичної плати за доступ до елементів інфраструктури об'єктів електроенергетики пропорційно кількості замовників.
- (86) ТОВ «ВІНСІТІНЕТ» направило на адресу АТ «Вінницяобленерго» листа від 27.01.2023 № 01.97/1115 із проханням здійснити розрахунок вартості Послуги з доступу на 2023 рік з урахуванням діючих вимог законодавства України, зокрема Методики, стосовно визначення вартості доступу до інфраструктури з урахуванням фактичної присутності операторів-провайдерів в населених пунктах Вінницької області, де він здійснює свою діяльність.
- (87) Листом від 02.02.2023 АТ «Вінницяобленерго» запропонувало Заявнику для перерахування розміру періодичної плати за Послугу з доступу створити робочу комісію з виїздом на місце для визначення кількості опор, що використовуються також і іншими операторами, та водночас наголосило на необхідності підписання додаткової угоди. Повідомило, що у разі не підписання додаткової угоди № [REDACTED] від 13.01.2023, договірні відносини вважатимуться припиненими, оскільки відповідно до пункту 34 Правил надання доступу до інфраструктури об'єкта електроенергетики, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2018 № 853 (зі змінами) замовник повинен припинити користування

- елементами інфраструктури об'єкта енергетики у разі закінчення строку дії договору, та відповідно до пункту 35 цих же Правил, демонтувати технічні засоби телекомунікацій протягом 20 робочих днів з дня закінчення строку дії Договору.
- (88) Додаткова угода № [REDACTED] від 13.01.2023 до діючого Договору з доступу до елементів інфраструктури об'єкта енергетики від 01.01.2019 № [REDACTED] була підписана сторонами у редакції, запропонованій АТ «Вінницяобленерго».
- (89) У своїй заяві Заявник стверджує, що з метою уникнення демонтажу своїх технічних засобів телекомунікацій, був вимушений підписати Додаткову угоду від 13.01.2023 № [REDACTED] в такій редакції.
- (90) Станом на 31.12.2023 перерахунок вартості плати за Послугу з доступу Заявнику так і не було зроблено.
- (91) За інформацією Заявника, в Територіальних межах одночасно з ним використовують електроопори для улаштування сумісного підвішування телекомунікаційних мереж такі суб'єкти господарювання: ТОВ «НПК ХОУМ-НЕТ», ПрАТ «Дата Груп», ПП «Радіонет», ТОВ «Ланет Телеком», ТОВ «Скайстрім», ТОВ «ЛІНКНЕТ-ВІННИЦЯ», ФОП Сабадаш В.В. на підставі укладених договорів (та додаткових угод до них) із АТ «Вінницяобленерго». Всього спільно використовується [REDACTED] електроопора.
- (92) Листом від 03.01.2024 № 08.14-50 АТ «Вінницяобленерго» повідомило, що у 2022 році пропорційний розподіл розміру періодичної плати за Послугу з доступу між усіма замовниками, з якими укладено договори та які одночасно використовують електроопору для улаштування сумісного підвішування телекомунікаційних мереж не здійснювався, так як жодних звернень від замовників не надходило.
- (93) У 2023 році АТ «Вінницяобленерго» також не здійснювало пропорційного розподілу плати за Послугу з доступу між усіма замовниками, з якими укладено договори та які одночасно використовують електроопору для улаштування сумісного підвішування телекомунікаційних мереж.
- (94) Відповідно до пояснень АТ «Вінницяобленерго», оскільки звернення ТОВ «ВІНСІПНЕТ» щодо перегляду вартості Послуги з доступу надійшло у 2023 році після підписання Додаткової угоди № [REDACTED] від 13.01.2023, то такий перерозподіл не було зроблено на підставі пунктів 2, 3 розділу V Методики та пункту 10 Договору: «розмір плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта енергетики, перелік яких визначений договором, не може змінюватись протягом одного року з дня укладення договору з доступу.».
- (95) Слід зазначити, що пунктом 1 розділу V Методики «Підстави для перегляду розміру плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики» (в редакції наказу Міністерства енергетики № 357 від 13.10.2022) чітко визначені підстави для перегляду розміру плати за Послугу з доступу, зокрема: зміна розміру мінімальної заробітної плати, зміна ставок податків і зборів, ставок орендної плати, зміна цін і тарифів на комунальні послуги, енергоносії, матеріальні ресурси, а також зміни до цієї Методики.
- (96) Отже, жодним нормативним документом не передбачено обов'язковість звернення споживача Послуг з доступу.
- (97) Натомість пунктом 3 розділу V Методики, норма якого діє з 12.11.2021, чітко визначено, що при переукладанні або продовженні дії договору з доступу, у разі використання одних і тих самих елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики іншими замовниками, власник (володілець) інфраструктури об'єктів електроенергетики зобов'язаний здійснити перерозподіл розміру періодичної плати за доступ до елементів інфраструктури об'єктів електроенергетики пропорційно кількості замовників, у межах норми, встановленої Законом України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж».
- (98) Отже, наявність монопольного (домінуючого) становища АТ «Вінницяобленерго» на ринку Послуг з доступу створює умови для одноосібного визначення умов

обороту товару на ринку, в тому числі встановлення та утримання ціни, яку неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, внаслідок відсутності у споживачів можливості перейти до споживання послуг інших суб'єктів господарювання.

- (99) Дії АТ «Вінницяобленерго», що полягають у встановленні плати за Послугу з доступу без пропорційного її розподілу між усіма споживачами, які одночасно із Заявником використовують електроопори для улаштування сумісного підвішування телекомунікаційних мереж, можуть призвести до ущемлення інтересів Заявника, шляхом встановлення завищеної плати на 2023 рік.
- (100) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, визнаються дії суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (101) Засади відповідальності за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку (частина перша статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції») ґрунтуються на моделі значної конкуренції на ринку, яка, відповідно до норм абзаців 2, 7 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», характеризується, зокрема, відсутністю конкуренції на ринку, внаслідок чого суб'єкт господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, може, як ущемляти інтереси споживачів, так і визначати умови обороту товару на ринку, що є неможливим на ринку, який не перебуває у стані монополізації, зокрема, завдяки зацікавленості суб'єктів господарювання здійснювати господарську діяльність, в умовах значної конкуренції між суб'єктами господарювання на ринку, без можливості ущемлення інтересів споживачів.
- (102) За умов існування значної конкуренції на ринку Заявник, у разі вчинення АТ «Вінницяобленерго» неправомірних дій, міг би перейти до споживання послуг іншого суб'єкта господарювання. Водночас, АТ «Вінницяобленерго», в умовах значної конкуренції, змушене було б діяти виключно в межах нормативних актів на ринку Послуг з доступу.
- (103) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (104) Дії АТ «Вінницяобленерго», що полягають у встановленні завищеної плати за Послугу з доступу без пропорційного її розподілу між усіма споживачами, які одночасно із Заявником використовують електроопори для улаштування сумісного підвішування телекомунікаційних мереж, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» – зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку Послуг з доступу в територіальних межах м. Вінниця та населених пунктах Вінницького району Вінницької області: с. Зарванці, с. Агрономічне, с. Бохоники, с. Барські дачі, с. Вінницькі Хутори, смт. Вороновиця, с. Комарів, с. Степанівка, с. Побережне, с. Кордишівка, с. Глинянець, с. Головеньки, с. Дубовець, с. Байраківка, с. Боблів, с. Язвенки, с. Чаульське, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (105) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки

порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи вищевикладене, з метою вжиття заходів для усунення наслідків дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статей 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482), зі змінами, адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, -

РЕКОМЕНДУЄ:

Акціонерному товариству «Вінницяобленерго» (вул. [REDACTED] [REDACTED] припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» шляхом здійснення перерозподілу розміру періодичної плати за доступ до елементів інфраструктури об'єктів електроенергетики пропорційно кількості замовників та усунути наслідки порушення.

Про результати розгляду цих рекомендацій та здійснені заходи необхідно повідомити Відділення у 20 денний строк з дня їх одержання.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

**Голова адміністративної колегії,
голова Відділення**

Олег ФЕДОРЧУК